

Aki-Matilda Høegh-Dams tale ved maratondebat i folketingsalen

Taler

Aki-Matilda Høegh-Dam
Gruppeformand for Siumut

Dato

19. januar 2023

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg Slot

Tak for ordet. I disse dage hører jeg flere og flere folketingsmedlemmer, kollegaer og samarbejdspartnere sige, at de ønsker at arbejde for et mere styrket rigsfællesskab. Det glæder mig selvfølgelig at opleve, hvordan tingene allerede har ændret sig fra første gang, jeg blev valgt ind i Folketinget, frem til i dag, men hvad er rigsfællesskabet?

I 2021 lavede Epinion en undersøgelse sammen med Altinget og DR om danskernes holdning til rigsfællesskabet. Her blev konklusionen, at to ud af tre danskere var tilhængere af et rigsfællesskab. Hvilket rigsfællesskab? tænkte jeg. Kan man da være et såkaldt rigsfællesskab og være en enhedsstat på samme tid? Så jeg begyndte at tænke over, hvad det er for nogle associationer, der mon vækkes for danskerne med ordet rigsfællesskab. Kunne det være ord som historie, kultur, geografi, muligheder, smuk natur, storhed? I så fald lyder rigsfællesskabet også som en rigtig god idé, men hvilket ord vil egentlig også dukke op, hvis man tilsvarende havde spurgt kalaallit/inuit om, hvilke associationer vi får, når vi hører ordet rigsfællesskab? Kunne det være helt andre ord som kolonisering, danisering, folkemord, tvangsfjernelser, tvangsnedlukning, manglende retssikkerhed eller racisme?

Det er der selvfølgelig ikke lavet nogen undersøgelser mere konkret af, men jeg tør alligevel godt gøre opmærksom på det, og jeg tør alligevel godt at tænke, at det altså gør en forskel, om man kommer fra Danmark, Færøerne eller kalaallit/inuit nunaat, når der er tale om det danske kongerige. Når jeg siger dette, er det selvfølgelig ikke for at sprede en negativ stemning. Mit mål er at gøre opfattelserne mellem de to meget forskellige folk langt mere realistiske. I

den omtalte undersøgelse kom det jo også frem, at de fleste danskere er villige til at give grønlændere og færinger lidt mere politisk råderum, men alene det faktum, at en af befolkningsgrupperne har mulighed for at give mere frihed til en anden befolkningsgruppe, beviser jo, at der endnu reelt ikke er et fællesskab.

Idéen om rigs-fællesskabet er som sagt en rigtig god tanke, men endnu ikke en reel realitet. Så er der tale om magtbegærlighed, eller er der tale om uvidenhed fra Danmarks side? Jeg ønsker jo selvfølgelig at tro bedste om folk og vælger derfor at tro på det sidstnævnte.

Og det stiller mig så en position, hvor jeg også oftest bliver nødt til at gøre opmærksom på nuancerne og realiteterne. Et rigs-fællesskab er nemlig kun muligt, såfremt der er tale om et føderalt samarbejde, ikke om en enhedsstat. Men det er jo kun muligt, såfremt der er tale om tre selvstændige og statsdannede lande, der ligeværdigt er indgået i et samarbejde med hver deres højhedsret over eget land. Derfor mener jeg, at et ønske om statsdannelse ikke skal ses som en afstandstagen, men rettere som et ønske om at være en ligeværdig del af verden og opfyldelsen af et reelt ligeværdigt samarbejde mellem vore lande.

Det er også værd at minde de øvrige folketingsmedlemmer om at tjekke op på de poster, de hver især er blevet tildelt, idet de godt kan overlappe med Danmarks ansvarsområder for Grønland. I så fald vil jeg gerne opfordre til, at I bliver opdateret om, hvordan det står til med disse ansvarsområder i Grønland i forhold til jeres respektive udvalg. Hold møder med nogle grønlandske interessenter, læs forskningsartikler og træk i arbejdstøjet, ikke med henblik på at bestemme eller tage beslutninger overhovedet for kalaallit/inuit igen, men med henblik på at lytte, lære og tage ansvar, for det koster også at have et geografisk udvidet dansk kongerige. Derfor skal der lyde en åben invitation herfra. Siumuts dør står altid åben for alle.

Personligt er jeg også fortrøstningsfuld. Jeg er også ambitiøs for den kommende valgperiode. Jeg er parat til at finde de støvede og forsømte ansvarsområder, vi ikke har kigget på i mange år, og som har stået glemt i en kælder her i Folketinget og samlet mug hen over de mange år. Det, at jeg står her som genvalgt, betyder ikke, at jeg betragter mit ansvar som rutinearbejde. Det betyder, at jeg nu kender min vej rundt på Borgen og vil finde de gemte kældre, sagsmapper og årsagerne til forrådnelsen. Det kunne f.eks. være angående fødevareområdet eller

udlændinge- og integrationsområdet, straffeloven – eller rettere manglen på samme – samt retssikkerheden for grønlænderne både i Grønland og i Danmark.

Under denne valgkamp opfordrede jeg den grønlandske befolkning til at stemme på en, de delte værdier med, og jeg er både stolt og taknemlig over den opbakning, jeg fik fra mit folk, og som jeg er blevet sendt tilbage her til Borgen med. Jeg vil gøre mit allerbedste for at leve op til den ære, det er at repræsentere så robust et folk, som der er derhjemme i Arktis.

Nunaqqatikka. Sullisseqqinnissannut piareerpunga. Qujanaq.

Kilde

ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Folketingstale, Politisk tale

Relateret

Alex Vanopslaghs tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Anna Falkenbergs tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Christian Rabjerg Madsens tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Franciska Rosenkildes tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Inger Støjbergs tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Mai Villadsens tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Martin Lidegaards tale ved maratondebat i Folketingssalen
19. januar 2023

Mette Frederiksens tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Monika Rubins tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Morten Dahlins tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Pernille Vermund tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Peter Kofods tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Pia Olsen Dyhrs tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Sjúrður Skaales tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Søren Pape Poulsens tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Aaja Chemnitz' tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aki-matilda-hoegh-dams-tale-ved-maratondebat-i-folketingssalen>